

№54 Т.Сарыков орто мектеби

Ачык сабактын планы.

6-класс

Мугалим: Ф.Батырова.

Сабактын темасы: Гидросфера.

Сабактын максаты:

а) Окуучулар гидросфера боюнча алган билимдерин кайталап, бышыкташат.

б) Окуучуларга тапшырмаларды чакан ыр түрүндө берүү менен окуучулардын сынчыл ойломун жогорулатат. Тесттик суроолор менен иштөө көндүмүн калыптандырышат.

в) Сууну барктоого, жаратылышты сактоого жана сүйүүгө, эстетикалык көркөмдүүлүккө тарбияланышат.

Сабактын жабдылышы:

Дүйнөнүн физ. картасы, плакаттар буклеттер, ыр түрүндөгү табышмактар, жаратылыш боюнча сүрөттөр, таркатмалар, атлас, контур карталар.

Сабактын жүрүшү:

1. Уюштуруу
2. Үй тапшырмасын суроо
3. Үй тапшырмасын бышыктоо

Сабактын негизги мазмуну:

“Алтын эрежелер” окуучуларга эскертилет.

Окуучулар өз билгендерин доскага жазышат:

1.Кургактык бетиндегилер-бул дарыялар, калдар, моголор.

2.Жер кыртышындагы –жер астындагы суулар.

3.Атмосферадагы суу буусу,тамчы жана муз кристалчалары кезигет.

Мугалим тарабынан окуучуларга төмөнкүдөй суроолор берилет:

1.Арал д.е.а.? 5(калдар)д.е.

2.Архипелог д.е.а.?6(океандагы кургактык) д.е.

3.Жарым арал д.е.а.?7деңиздер д.е.

4.Океандар жана алардын аянттары .дөңсөөлук океандын чет жакаларга чыгып турган жер кыртышынын ири массивдери материктер деп аталат.

Окуучулардын жообу:

Жер бетиндеги табигый чукурларга суунун топтолушу кал деп аталат.

Океан деңиздеги кургактык арал деп аталат.толкундар

-Бири бирине жакын жактан аралдарды архипелог дейбиз.

Аралдар кысыктар суу астындагы босоголор менен бөлүнүп турган океандын бир бөлүгү деп аталат.

-Материктер менен (океандардын) аралдардын океанга алыс кирип турган бөлүктөрүн жарым арал дейбиз.

-Тынч океан (180,0млн км²)

-Атлантика океан (93млн км²)

-Инд.океан (75млн км²)

Түндүк муз океан (13млн км²)

Мугалим тарабынан эки топко тең тесттик таркатмалар берилет.

ТЕСТТИК СУРООЛОР

1. Гидросферанын канча %ы дүнөлүк океанга тиешелүү?

1. 54,80%

2. 87,6%

3. 96,5%

4. 93,4

2. Океан менен кургактыктын ортосундагы жүргөн суунун айлануусу кандай аталат?

1. чоң айлануу

2. массалык айлануу

3. айлануу жүрбөйт

4. кичи айлануу

3. Дүнөлүк океандын орточо туздуулугу канча % барабар?

1. 23%

2. 24%

3. 31%

4. 35%

4. Көлдүн деңиздин айырмасы эмнеде?

1. кургактык менен курчалып турушу

2. туздуулугу

3. пайда болуусу

4. түсү

5. Уюлдук деңиздерде сүзүп жүргөн муз массалары кандай аталат?

1. көп жылдык тоң

2. айсберг

3. мөңгү

4. муз катмары

6. Океандагы деңиздеги көлдөгү ж/а чоң дарыядагы айланасы суу м\н курчалган кургактык э.д.а.?

1. жарым арал

2. материк

3. арал

4. архипелог

Шакектей улам таралып,
Күүлөнөт толкун күч алып.

Ачык сууда байкалбайт,

Жээкте көбү соо калбайт.

(цунами, тайфун океандагы аралдарда, океан астындагы бөлүктөрдө, вулкан, жер титирөө болгондо п.б. толкундун ылдамдыгы саатына 200-400 км. Бийиктиги 15-30м)

Төрт саптагы жаратылыш бөлүктөрү:

Атына заты дал келбейт,

Каарданса бой бербейт.

Чалкыйт мухит менменсип,

Башкасы ага тең келбейт.

(Тынч океан. 1520-ж Ф. Магеллан 3 ай 20 күндө сүзүп өткөн. Бул учурда аба ырайы тынч болгон. Ошол себептен ал океанды тынч деп атаган)

Теңдеши жок терең көл,

Суусу тузсуз таза көл.

Тегереги тоо токой,

Сулуулукка эң бай көл.

(Байкал, эң терең көл-1620м. Дарыя куят, агып чыгат. Ошол себептен тузсуз)

Суу нугу жарга такалат,

Суу кулайт ылдый бой таштап.

Сөз угулбай дүңгүрөп,

Учат буулар, суу түтөп.